

težave, da jo je rešil in lahko nadaljeval spust do vznožja. Za Colinom Haleyjem so že številni solo vzponi; pred leti se je tako povzpel tudi na Cerro Standhard, pa tudi na Aljaski je že nabral nekaj odličnih tovrstnih vzponov.

Ponovljena Psycho Vertical v Eggerju

V patagonskih stenah je letos precej živahno. Tudi razmere so dobre, kar dokazujejo redki vzponi, med katerimi zagotovo izstopa prva ponovitev slovenske smeri v Torre Eggerju iz leta 1986. Takrat so decembra Janez Jeglič, Silvo Karo in Franček Knez uspeli preplezati izredno težko smer, ki vse do danes ni imela ponovitve. 950 metrov visoka smer, kjer se mešata skala in led, je med 7. in 9. januarjem letos dobila prvo ponovitev. To je uspelo dvema navezama plezalcev, ki so združili moči v južni steni Torre Eggerja. Člani uspešne ekipe so bili Corrado Korra Pesce iz Italije, Roland Striemitzer iz Avstrije in Argentinci Tomy Aguilo, Iñaki Coussirat ter Carlitos Molina. Prvi trije so kot naveza prvi prišli pod steno, kjer sta se jim pridružila še druga dva argentinska plezalca. Najprej so sicer želeli preplezati smer ločeno, nato pa so uvideli,

da je najbolje, če združijo moči in si razdelijo delo. Po enem bivaku, ki so ga preživeli na ozkih policah na vrhu 15. raztežaja pred veliko previsno zajedo, so drugi dan plezanja pozno zvečer zaključili vzpon na vrhu Torre Eggerja. Noč so preživeli kar na vrhu, nato so se spustili navzdol po Ameriški smeri iz leta 1976 v južni steni. Ocena slovenske smeri, ki je dobrih 29 let čakala na ponovitev, je 6c, A3, M8, 90 stopinj. Vsekakor gre za enega odmevnejših vzponov v zadnjih letih v Patagoniji, kar je za Slovence prav tako neke vrste potrditev, saj je smer preplezala takrat zagotovo ena najboljših navez na svetu. Naši plezalci so pustili za seboj še nekaj odličnih smeri v patagonskih stenah, ki prav tako čakajo na ponovitve.

Poljska zimska v slovaških Tatrah

Poljska alpinista Tomasz Klimczak in Maciej Bedrejczuk sta obiskala slovaške Tatire, natančneje znano goro Krivan (2494 m) in njeno severno steno, kjer

Prva ponovitev smeri Ragni v vzhodnem stebru Fitz Roya
Foto: Boris Strmšek

sta preplezala zanimivo zimsko povezavo. 28. in 29. decembra minulega leta sta v spodnjem delu preplezala smer Jurkowski (prva sta jo leta 1960 preplezala Zbigniew Jurkowski in Andrew Kantowicz). Po bivaku pod razom, ki deli steno, sta nato v zgornjem delu vzpon zaključila po Standardni smeri iz leta 1914, ki poteka čez severovzhodno steno. Novo povezavo sta poimenovala Wild and Beauty (ocena 6, 650 m), čeprav sta sama mnenja, da nista preplezala nič novega, saj so te stene v svojih najboljših časih že obiskovali Jerzy Kukuczka in njegova generacija, ki so med pripravami na svoje legendarne himalajske vzpone preplezali večino logičnih linij. Nudijo pa Tatire veliko zanimivih možnosti, vendar stene žal večinoma samevajo.

Smer Ragni v Fitz Royu

Še ena patagonska novica je priletela izpod Fitz Roya, kjer sta 19. januarja letos italijanska alpinista Matteo Della Bordella in David Bacci opravila prvo ponovitev smeri Ragni v vzhodnem stebru Fitz Roya. Smer sta kot prva leta 1976 preplezala Casimiro Ferrari in Vittorio Meles. Matteo je poskušal v smeri že pred letom z več soplezalci, vendar jim razmere niso bile naklonjene in so po 750 metrih morali odnehati. Pred 40 leti sta Ferrari in Meles imela srečo, da sta po številnih poskusih desetčlanske ekipe iz Lecceja v Italiji in muhastem vremenu po vrsti bivakov le uspela stopiti na vrh Fitz Roya. Smer je ob prvem vzponu dobila oceno 6+, A3, 1200 m. Podrobnosti zadnjega vzpona še niso znane, po nekaterih informacijah sta Della Bordella in Bacci imela težave tudi

zaradi viharja, ki ju je ujel v steni, in sta morala bivakirati, vendar sta nato nadaljevala s plezanjem do vrha. Še ena legendarna smer je po mnogih letih dobila ponovitev.

Novice je pripravil
Boris Strmšek.

ŠPORTNO- PLEZALNE NOVICE

9a za Mino Markovič

Mina Markovič je leto 2015 zaključila z vrhunskim vzponom v skali. V Santa Linyi je preplezala smer La Fabela Pa La Enmienda (9a) in tako postala prva Slovenka ter deveta plezalka na svetu, ki ji je uspelo preplezati smer, ocenjeno z 9a ali več. "Smer mi je bila zelo všeč, je dolga, s kar nekaj detajli, previsna in zelo zanimiva. Že po prvih dneh plezanja sem se počutila precej dobro. Želela sem si preizkusiti smer, ocenjeno z 9a, in sem vesela, da sem se za to tudi odločila," je po uspehu povedala Mina. Nasploh sta bila minula sezona oz. minulo leto za Markovičevo izjemna. Tekmovalno sezono je začela s tekmo domačega državnega prvenstva, kjer je v Janji Garnbret, ki jo je prvič premagala na uradnih tekmovanjih v tečajnostnem plezanju, dobila novo domačo konkurenco, primerljivo s svetovnim vrhom. Sledilo je evropsko prvenstvo v Chamonixu, kjer se je začela izjemna serija, ki jo je vodila od naslova evropske prvakinje do zmagovalke skupnega seštevka svetovnega pokala. V sezoni je zmagala kar štiri tekme za svetovni pokal od sedmih, enkrat pa je bila druga. Njen najslabši rezultat je bilo

šesto mesto na Kitajskem, zaradi poškodbe pred finalom v Briançonu pa je po odpovedi nastopa zasedla končno osmo mesto. Sezono je okronala tudi z naslovom državne prvakinja v težavnosti, leto pa je zaključila še kot najboljša na posebni svetovni lestvici v težavnosti.

Janja Garnbret: 8c na fleš

Janja Garnbret se je prav za konec leta 2015 preselila v španska plezališča in tam v družbi Mine Markovič in Domna Škofica opravila vrhunske vzpone; med njimi sta nedvomno največ svetovne pozornosti vzbudili kar dve preplezani smeri z oceno 8c *na fleš*. Najprej je preplezala smer Rollito Sharma Extension, nato pa še smer La Fabelita. Janja je s tem (po nam znanih podatkih) opravila najtežji ženski vzpon *na fleš* na svetu!

Bečanova bilanca 2015

Klemen Bečan je objavil svojo bilanco vzponov in opremljenih smeri v letu 2015. Preplezal je kar štiri smeri z oceno 8c+, od tega tri prve vzpone v smeri. Na pogled je preplezal eno smer z oceno 8c, osem z oceno 8b+ ter enajst z oceno 8b, od tega dva prva vzpona. V celem letu je opremil triintrideset smeri v šestih različnih državah, ocenjenih od 6b do 9b(?), od tega jih kar šestnajst še čaka na prvi vzpon. Največji cilj ostaja projekt v Drašnicah, kjer je moral zaradi dežja priznati premoč naravi.

Primc do prve 8b+

Igor Primc je leto zaključil v Mišji peči, kjer je preplezal smer Kaj ti je deklica (8b+). Gre za njegovo najtežjo preplezano smer do zdaj.

Za mladim plezalcem je odlična serija vzponov v zadnjem delu leta 2015. V začetku oktobra je preplezal smer z oceno 8a na pogled, v novembru pa je prišel do svoje prve smeri z oceno 8b. Takrat je za prvenec opravil kar s tremi smermi te težavnostne stopnje.

Kruder v balvanih na Hrvaškem

Jernej Kruder je v prazničnem času za plezalski cilj izbral Dalmacijo. V prvem delu so s kolegi opremili nekaj novih smeri v plezališčih Vrulja in Mimice, nekaj od teh preplezali, vmes pa se je našel tudi čas za poskus v najtežjem balvanskem problemu na Hrvaškem, imenovanem Ptičja gripa (8A+). Omenjeni problem, ki se nahaja v Sućuracu, je Jernej ponovil na zadnji dan leta, kot prvi pa ga je natanko pred desetimi leti preplezal naš Urh Čehovin.

Še dve 9b

Nemški plezalec Alexander Megos je zadnji dan leta 2015 zapečatil z najtežjim vzponom svoje kariere. Po petih dneh dela v smeri je bil uspešen v First Round First Minute (9b) v Margalefu v Španiji, kar je šele tretji vzpon v tej znameniti in najtežji smeri tega plezališča. Znameniti iz dveh razlogov: ker je linija delo Chrisa Sharpe in ker je v rang 9b. Sharma je v First Round First Minute, v smeri z zgoščenimi težavami v 25 gibih, na samem detajlu tik pred koncem smeri padel več kot petdesetkrat, preden mu je leta 2011 uspel prvi vzpon. Smer je do Megosa ponovil le Adam Ondra leta 2014. Megos je le dan za vzponom v 9b preplezal še smeri First Ley (9a+) in La Ley Indignata (9a), ki se nahajata v istem plezališču.

Avstrijec Jakob Schubert je uspel ponoviti smer La Planta de Shiva (9b), ki se nahaja v plezališču Villanueva del Rosario v Španiji in ki jo je leta 2011 prvi preplezal Adam Ondra. To je za Schuberta druga smer te težavnosti. Decembra 2014 je prav tako v Španiji, v Oliani, preplezal Fight or Flight.

Novice je pripravil Peter Mikša.

LITERATURA

Plezanje v svobodo

Bernadette McDonald: Iskalci svobode. Prevod: Mire Steinbuch. Ljubljana, Sidarta 2015. 256 str., 23,90 EUR.

Slovincem dobro poznana Kanadčanka Bernadette McDonald, ki je napisala knjigo tudi o Tomažu Humarju, tokrat predstavlja poljski alpinizem. Za to odločitev je bilo (verjetno) usodno njeno srečanje leta 1991 na festivalu gorniškega filma na francoski rivieri s takrat najslavnejšo poljsko in svetovno alpinistko Wando Rutkiewicz in sodelovanje pri pripravi filmskega festivala na Poljskem v Katowicach leta 1994, kjer se je srečala z vsemi pomembnimi poljskimi alpinisti, že brez Wande in Jerzyja Kukuczke. Protislovna oseba in še ženska povrhu, kot je Wanda Rutkiewicz bila, je avtorico nedvomno spodbudila, da jo v knjigi

predstavi z vseh plati, tako njeno nepopustljivost do sebe in drugih kot njeno znano tekmovalnost do moških plezalcev. Že začetek knjige z opisom njenega pristopa v bazni tabor pod K2 leta 1982, ko je proti koncu 150-kilometrsk poti s poškodovano stegenico in berglami tako omagala, da sta jo v tabor prinesla Jerzy Kukuczka in Voytek Kurtyka, kaže na avtoričino simpatijo do te trdožive ženske.

Razvoj poljskega alpinizma bi se verjetno odvijal kako drugače, če ne bi druga svetovna vojna in ruska okupacija po vojni ustvarili take pogoje, da so se morali Poljaki, in tudi plezalci, za preživetje in plezanje znajti na različne načine in potrditi svojo kakovost, neustrasnost in vizijo. Ko v knjigi beremo o življenju navadnih Poljakov, Rutkiewiczve, Kukuczke, Kurtyke, Zawade ... in npr. kako je bila organizirana alpinistična zveza in delovanje odprav ter njihovo financiranje, sodelovanje v Solidarnosti v osemdesetih, se nam nehotе v mislih pokaže slika podobnosti življenja nasploh in življenja plezalcev v dveh desetletjih, v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja v Sloveniji oz. Jugoslaviji. Vsaj tistim, ki so to doživeli.

Zlato dobo poljskega alpinizma so zaznamovale zimske odprave na osem-tisočake (Mount Everest ...) pod vodstvom vodje, vizionarja in organizatorja Andrzeja Zawade, vzponi na vseh štirinajst osem-tisočakov, zimski in tudi po prvenstvenih smereh, (južni steber Mount Everesta, severozahodni greben Makaluja, jugozahodna stena Cho Oja) močnega plezalnega "stroja" Jerzyja Kukuczke, težke smeri v velikih stenah edinstvenega in inteligentnega Voyteka